

Oradeaialul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Industriașii la dl. Maniu

Am anunțat deja, că industriașii au convocat un congres pe ziua de 5 Noembrie a. c. la București, str. Clemenceau No. 6, pentru a porni acțiune ca să se schimbe politica industrială a guvernului.

Pentru congres s'au făcut mari pregătiri și s'au redactat propuneri concrete, menite să spriginească interesele industriei.

La congres participă reprezentanți de ai industriei din întreaga țară.

După congres se va trimite o delegație cu un memoriu de tailat la d. Maniu și la toți miniștri, cari sunt la departamente în legătură cu viața industrială, cerând remedii urgente în sensul hotărârii congresului.

La Hala Comercială din Oradea s'a produs criză din cauza unor divergențe personale

La adunarea, care a avut loc Marți, conducătorii Halei Comerciale din Oradea

și-au dat demisia,

în urma dificultăților ce au întâmpinat în ultimul timp și din cauza căroră nu și-au putut desvolta activitatea după cum au dorit.

În urma demisiei comitetului prezidial, în adunarea, care a avut loc la sfârșitul săptămânii,

întreg comitetul și-a dat demisia,

identificându-se cu comitetul prezidial.

Demisia a provocat mare surpriză, în special fiindcă situația este foarte gravă și demisia astfel se putea înlătura, armonizându-se diferitele divergențe personale, care persistă și acuma.

O nouă conferință pentru libertatea vamală

Secretariatul general al Li-gei Națiunilor a convocat la Paris, pe ziua de 5 Decembrie, o conferință a statelor, care au semnat convenția de suprimare a prohibițiilor și restricțiilor vamale.

Conferința va avea misiunea să studieze mijloacele pentru punerea cât mai grabnică în vigoare a acestei convențiuni.

Concentrarea întreprinderilor de transport din Oradea a eșuat

În Oradea-Mare pe lângă multele întreprinderi mai mici de transport, mai sunt și șase mari, cari au inițiat o concentrare a tuturor întreprinderilor de transporturi din Oradea, având în vedere, că

cu marea regie ce au, nu pot să-și realizeze profituri.

Întreprinderile erau să se organizeze după sistem american, concediind pe cei vreo sută de salariați pe cari îi au azi și rămânând numai câte doi dela cele șase întreprinderi mari, în noua organizație.

În urma planului inițiat s'ar fi făcut mari economii, cari le-ar fi sporit profitul, avându-

se în vedere că casele de transport în ultimul timp avansau și taxele vamale pentru firme și deci sumele economizate le-ar fi utilizat pentru avansuri de taxe vamale. Prin noua organizație expeditorii căutau și ca să se asigure contra deselor insolvențe și falimente, în cari și ei pierd, avansând taxe vamale pentru transporturile diverselor firme.

Planul de concentrare a eșuat pentru că:

două întreprinderi nu au aderat la ideea concentrării

inițiată cu atâta râvnă și imbrățișată de aproape toți expeditorii.

Memorandum ad át a gyáripár Maniu miniszterelnöknek

Megirtuk, hogy a Romániai Gyáripárosok Országos Szövetsége legutóbbi összválasztmányi ülésén elhatározta, hogy a kormány jelenlegi gazdasági politikájának megváltoztatása érdekében országos akciót indít és Bukarestben rendkívüli közgyűlést, illetve gazdasági kongresszust tart.

A rendkívüli közgyűlést november 5-én délután 4 órakor tartják meg az Ugir bukaresti, Strada Clemenceau 6. szám alatt levő hivatalos székházában. A közgyűlésen az általunk már ismertett munkaprogramm kiegészítésére az előkészítőbizottság minden kérdéshez külön tanulmányt készített és konkrét javaslatokat terjeszt a közgyűlés elé. A közgyűlésen csak az Ugir reprezentánsai vesznek részt, viszont annak bezárása után a gyáripárosok küldöttsége kihallgatáson jelenik meg Maniu Gyula miniszterelnöknél és az összes gazdasági szakminisztereknél, akinek átadja a közgyűlés, illetve a kongresszus által elfogadott emlékiratokat.

Aprovizionarea căilor ferate cu traverse

Tratativele între producătorii de traverse și căile ferate s'au terminat, intervenind o convenție între cele două părți.

Conform convenției căile ferate cumpără dela exploata-tori:

290.000 traverse de stejar cu un preț de: categoria I, 197 lei; categoria II, 187 lei; categoria III, 170 lei.

230.000 traverse vicinale cu preț de 88 lei.

87.000 traverse pentru linii înguste cu prețul de 8 lei.

3 900.000 traverse din lemne

de fag cu prețul de 127 lei.

Termenul de livrare pentru traversele de stejar s'a fixat până la 1 Iunie, iar pentru cele din fag până la 1 Iulie 1930.

Cantitatea aceasta va fi livrată de 34 societăți, cari și-au luat obligații în acest senz.

Cu convenția încheiată s'au terminat tratativele duse aproape un an de zile. Exploata-torii au fost siliți să cedeze din pretențiile lor formulate și au acceptat condițiile puse de direcțiunea generală a căilor ferate.

Angol-román kereskedelmi szerződés

A Daily Telegraph értesülése szerint, Madgearu pénzügy-miniszter londoni tárgyalásai eredményre vezettek és rövidesen sor kerül az angol-román kereskedelmi szerződés aláírására. Az új kereskedelmi szerződésnek nagy jelentőséget tulajdonítanak. Románia több nyersanyagát tudja majd elhelyezni az angol piacon, míg az angol ipari termékek fokozottabb behozatalát lehetővé teszi. Különösen gépeket és gyarmatárakat akar Anglia Romániában értékesíteni.

Az állam eladta petró-leumterületeit

A költségvetési deficit fedezésére az állam tudvalevően elárverezte 280 hektárt kitevő petróleumtelkeit, amelyekért 239,670.000 lejt kapott. Az összegnek egy részét, 175 milliót most befizették, a hátralevő részt a hónap végéig kell folyósítani. A petróleum mezőket az angol érdekeltségekbe tartozó Astra és a belga érdekeltséghez tartozó Petrolin vették meg.

Anglia leszállítja a bankrátát

Graham angol kereskedelmi miniszter bejelentette, hogy a newyorki tőzsdén beállott árfolyamzuhanás miatt valószínűleg le kell szállítani a bankrátát. Minthogy Londonba visszaözönlött igen jelentékeny mennyiségű arany, valószínű, hogy ez magával hozza az állampapírok emelkedését.

A bánsági Kisjenő község villamosítása

Mint értesülünk, a bánsági Kisjenő nagyközség tanácsa elhatározta a község erő és világítási árammal való ellátását és az érintkezést felvette a környező községekkel és fogyasztókkal azon célból, hogy a hálózatot ezekre is kiterjessze. Tervezve van ugyanis, hogy Kisjenő mint központ, a közeljövőben a környéken fekvő aradmegyei községeket transzformátorok segítségével szintén bekapcsolja a központi hálózatba. A munkálatok már megkezdődtek.

SĂPTĂMÂNA

* Camera de Comerț din Timișoara a luat inițiativa de-a organiza un târg de mostre în săptămâna Crăciunului, în legătură cu o expoziție de concurs de vitrine.

Inițiativa a fost aprobată și de către Uniunea Camerelor de Comerț.

* Ministerul de Finanțe atrage atenția debitorilor de beuturi spirtuoase, ca să-și achite taxele de brevet, pentru că în caz contrar li-se vor retrage brevetele.

* Fabricanții și engrșiștii de piele au pornit acțiune pentru să-și înființeze un cartel care să reglementeze prețurile și desfacerea produselor industriei de piele.

Cartelul nu este o organizație agresivă, ci una economică, menită să promoveze consolidarea.

Tratativele au ajuns în stadiu definitiv, încât realizarea cartelului este o chestie de un scurt timp.

* La uzinele din Ghiriș ale „Industriei Sârmei” s'a instalat o topitoare de oțel, care zilele aceste și-a și început activitatea, cu o capacitate de șase tone la zi.

Parchetele Kocsis din Brașov sunt escelente.

* Firma „Gromen și Herbert”, fabrică de postav, și-a cumpărat 14 mașini de țesut cu 400 mii din masa de faliment a fabricii de mătase „Lyonnaise” din Cluj.

* „Confecție Veneziano Triest”, fabrică de sfori, și-a reînceput activitatea în România, încredințându-și reprezentanța dlor directori Brünner și Bodanszky. Conducător al depozitului în Cluj a rămas tot dl. Al. Sonnenwirth, care și reîncepe activitatea în 15 Noembrie.

In Ardeal firma mai are filiale în Oradea, Arad, Tg-Mureș și Sibiu.

* Dl. Eugen Molnar și-a deschis un birou în Cluj, str. Memorandului No. 20, pentru desfacerea robinetelor de apă marca „Syren”.

* Comitetul de organizare a Băncii Internaționale a Reparațiilor și-a terminat lucrările, adoptând proiectul statutelor instituției.

Chestiunea fixării sediului Băncii Internaționale a fost lăsată să fie rezolvată de a doua conferință de la Haga.

* „Federal Reserve Bank” a redus taxa scontului la 5 la sută.

* Călea ferată a introdus stația Teiuș în tariful direct de călători și bagaje român austriac prin Ungaria.

Citiți „Lemnul”

Inițiințarea „Creditului Agricol”

Noui produse admise la export — Hotărârile Delegației Economice a Guvernului

Delegația Economică luând în considerație faptul că are de examinat multe și variate chestiuni de ordin economic a hotărât să fixeze ședințe permanente de lucru. În consecință a hotărât ca delegațiunea economică să țină ședință în fiecare Miercuri la orele 6 după amiază. Pe de altă parte ținându-se seamă de acele departamente care nu fac parte din delegația economică a hotărât ca acestea să prezinte în prealabil delegației câte o expunere a tuturor chestiunilor ce urmează a fi examinate și pe baza cărora se vor întocmi programele ședinței delegației economice.

Produsele admise la export

Delegația a admis exportul argintului nelucrat care până acum era prohibit fixând o taxă de export de 5 la sută ad-valorem.

Uj részletelési irodát alapítanak a kolozsvári kereskedők

A „Takarékosság” részvénytársaság mintájára, az ennek keretéből kimaradt kereskedők „Union” elnevezés alatt új részletelési irodát állítanak fel. A megbeszélések már hosszabb ideje tartanak, amelybe utóbb bekapcsolódott a budapesti ABC budapesti képviselőinek megbízottja is azzal a tervvel, hogy a budapesti ABC hez hasonló módszert honosítsanak meg Kolozsvárt is, mely Bucarestiben már hosszabb ideje működik.

A ridicat prohibiția la export a butoaielor de fier goale fixând o taxă de 5 lei la sută de kgr.

Inițiințarea creditului agricol

Delegația luând act că d-nul Regard, directorul Creditului Funciar Francez a întocmit raportul său pentru înființarea unui credit agricol român a numit o comisiune compusă din d-nii I. Lugoșanu și Potârca, subsecretari de stat, Costin Stoicescu, director la Banca Națională, Ion Pop, deputat și N. Stănescu, avocat, care să studieze raportul și să întocmească proiectul pentru înființarea creditului agricol.

Construirea podurilor

Delegația a mai luat în discuție ofertele pentru construirea de poduri metalice pe șosele. Nu s'a luat nici o hotărâre, discuțiunile asupra acestei chestiuni rămâne să mai continue în ședința viitoare.

Az Union alapításában a következő cégek vesznek részt: Heller és Molnár, Platsintár Testvérek, Louvre, Calcit r. t., Biró Andor, Grünwald és Steiner, Sámuel & Co, Kerekes Ernő, Fenyő Hermann, Triumph, cipőáruház, Ábrahám Sándor, Glück József és Rata.

Az alapítók egy háromtagu szervezőbizottságot delegáltak, melynek tagjai: Heller Ferenc, Salamon és Biró Andor.

A bizottság az iroda vezetésére pályázatot irt ki.

Congresul economic al orașelor ardelenene

Orașele ardelenene au ajuns în gravă criză, în urma unor dispoziții din legea administrativă. Astfel orașele ardelenene au inițiat un congres pentru ca să dezbătă dispozițiile necesare.

Oradea-Mare care a luat ini-

tiativa, a invitat la o consfătuire pe ziua de 15 Noembrie a. c. reprezentanți de ai orașului Cluj, Arad, Brașov, Timișoara, Sibiu, etc. pentru a decide în comun acord măsurile necesare.

Jugoszláviában is koncessió-tílalmat kérnek a belföldi biztosítók

A külföldi biztosítótársaságok valószínű inváziót intéztek Jugoszlávia ellen, aminek élénk tanubizonysága az, hogy a legutóbbi időben 10 külföldi társaság nyújtott be kérvényt a jugoszláv kereskedelmi miniszteriumhoz, melyben a Jugoszláviában leendő koncesszionáltatást kérik. A kérvényezők között legnagyobb számban angol és német társaságok vannak képviselve, köztük a berlini Victoria is.

A jugoszláv biztosító társa-

ságok nem a legjobb szemmel nézik a külföldi kollégák beözlési szándékait, amit bizonyít az is, hogy együttes beadványt intéztek a jugoszláv kereskedelemügyi miniszteriumhoz, melyben tiltakoznak a külföldi társaságok engedélyezése ellen és hangsúlyozzák, hogy nem ártana, ha a kereskedelemügyi miniszterium a koncessziók megadása helyett inkább több évre szóló koncessziótílalmat léptetne életbe.

A HÉT

* A temesvári kereskedelmi kamara felvetette az eszmét, hogy karácsony előtti héten belföldi árukból vásárt rendezzenek és azt kirakatversennyel kapcsolják egybe. Az indítványt a kamara országos szövetsége is jóváhagyta. A propaganda még ebben a hónapban megindul.

* A pénzügyigazgatóság újolag felhívja az italmérési engedéllyel bírót, hogy a kivetett italmérési illeteket az értesítéstől számított 15 nap alatt feltétlenül fizessék be, mert a késedelmeskedés súlyos következményekkel jár. A határidő letele után ugyanis nyomban megvonják az italmérési engedélyeket és annak visszaszerzése sok költséget és utánjárást igényel.

* Az eladási és kihitelezési feltételek szabályozása érdekében a romániai börgyárosok és bórnyagykereskedők már régóta mozgalmat indítottak. A kondíciókartell, mondják a börgyárosok és bórkereskedők, nem támadó szerv, hanem olyan intézmény, amely arra van hivatva, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyokban a konszolidációt elősegítse. A tárgyalások annyira előrehaladtak, hogy a kartell rövidesen meg is kezd működését.

A brassói Kocsis-féle parketta elsőrangú.

* A Sodronyipar Rt. aranyosgyéresi üzeménél nemrég felállított új acélolvasztó kemenceje megkezdte működését. Az olvasztókemence napi hat tonna termelési és egy tonna befogadási kapacitással rendelkezik.

* A Gromen és Herbert posztógyár 14 darab szövőgépet vásárolt meg 400.000 lejért a kolozsvári „Lyonnaise” selyemgyár csődtömegéből.

* Cotonificio Veneziano Triest cégelnevezés alatt ismert fonalgyárak Brünner és Bodanszky vezetők igazgatása alatt újból megkezdik fonalgyártmányaik romániai eladásait. A kolozsvári lerakat vezetője ismét Sonnenwirth Sándor lett, aki itteni üzletét november 15-én nyitja meg. A romániai koncern fiókjai Oradeán, Aradon, Tg.-Mureșen, Sibiuiban és Clujon fognak működni.

* Molnár Jenő Kolozsváron, Str. Memorandului 20. szám alatt a Syren védjegyű vízcsapok forgalombahozatalára eladási irodát állított fel.

„Ford” isi va muta fabrica dela Triest?

Din Zagreb se anunță că din cauza repetatelor neînțelegeri cu organele vamale italiene „Ford” voește să mute la Split uzina de automobile ce funcționează actualmente la Triest.

Uzinele „Reșița” își recâștigă independența?

Cu falimentul băncii „Bodenkreditanstalt” uzinele „Reșița” au ajuns sub tutela „Kreditanstalt”-ului, care are în cointeresă uzinele „Witkowitz” concurente uzinelor „Reșița.” Acțiunile depuse de „Reșița” drept garanță pentru un împrumut de două milioane au ajuns în posesia „Kreditanstalt”-ului, față de care „Reșița” caută să-și asigure independența

Falimentul „Bodenkreditanstalt”-ului a avut repercusiune asupra soc. Reșița, care obținuse un credit de două milioane dolari dela marea instituțiune financiară din Viena. În cursul anului trecut, „Bodenkreditanstalt” având de luptat cu greutăți financiare și

neputând face față angajamentelor a denunțat creditul

acordat societății Reșița.

Ca un corolar al acestor împrejurări s'au ivit o serie de neînțelegeri între „Reșița” și „Bodenkreditanstalt”,

care dispunea de un pachet de acțiuni „Reșița”. în valoare de peste 350 milioane lei și de acțiuni în valoare de 150 milioane lei,

depuse drept garanție pentru acoperirea împrumutului

de două milioane dolari.

Aceste neînțelegeri au dus la demisia d-lui Albert Veith din direcțiunea „Reșița” și la o serie de presiuni ale „Bodenkredit”-ului, care începuse să arunce, pe piața acțiuni „Reșița”. Deși acțiunile se aruncau în cantități mici la bursă,

știirea denunțării împrumutului precum și neînțelegeria iscată a dus la scăderea acțianilor „Reșița”,

cari au scăzut dela 1200 la 350 lei,

„Kreditanstalt” acaparează acțiunile „Reșița”

În răstimp, „Bodenkreditanstalt” a dat faliment. În urma unor tratative îndelungate „Kreditanstalt” a luat asupra sa sarcina asanării „Bodenkreditanstalt”-ului. Prin aceasta,

„Kreditanstalt” a ajuns în posesiunea unui stoc de acțiuni „Reșița”,

în valoare de 450 milioane lei. Această turnură neașteptată a căzut ca o bombă căci „Kreditanstalt” a devenit cel mai puternic acționar al uzinelor „Reșița”, lansând ca stăpânul cel mai temut al Reșiței

uzinele „Witkowitz” concurentul cel mai zdravăn al Reșiței.

care se află în cointeresă „Kreditanstalt”-ului.

Cum uzinele Witkowitz n'au privit niciodată cu ochi buni activitatea „Reșiței”, care produce foarte ieftin, este natural ca astăzi, când ele au devenit stăpâne să caute a împiedeca desvoltarea „Reșiței” și să diminueze rolul ei în cartelul internațional al metalurgiștilor,

Lupta pentru recâștigarea independenței Reșiței

În fața acestei situațiuni nimic nu este mai firesc decât ca Reșița să lupte pentru recâștigarea independenței sale față de banca „Kreditanstalt”, care din cauza intereselor uzinelor „Witkowitz” va paraliza desvoltarea soc. „Reșița”. Uzinelor metalurgice „Reșița” nu le rămâne altă soluție decât să încheie

o transacțiune, în vederea preluării stocului de acțiuni ce se află astăzi în portofoliul „Kreditanstalt”-ului.

Această transacțiune necesită însă un capital de peste un miliard de lei. Și deși prințul Știrbey a plecat în străinătate în vederea acestei transacțiuni este greu de conceput că va putea lua ființă acel consorțiu de capitaliști liberali streini, care ar recâștiga independența Reșiței față de uzinele „Wit-

kowitz”. Și deși situațiunea internațională nu este favorabilă pentru încheierea unor operațiuni financiare de mare envergură,

uzinele „Reșița” sunt în situația desavantajoaasă de a acționa rapid

pentru a preîntâmpina denunțarea creditului cu realizarea dreptului de acționar principal al „Kreditanstalt”-ului. În unele cercuri economice se vorbește de

recâștigarea independenței „Reșiței” cu ajutorul consorțiului Bleichroeder din Berlin sau Zaharoff din Londra.

În orice caz este absolut necesar să se pună capăt nesigurății în care se găsește soc. „Reșița.

Unii cred că în cazul când tratativele din străinătate vor eșua, se vor face intervențiuni pe lângă guvern ca statul român să preia el stocul de acțiuni aflător în portofoliul băncii „Kreditanstalt”.

Iniințarea cartelului fabricantilor de ghețe

Fabricanții de ghețe au urmat tratative îndelungate pentru ca să-și realizeze o organizațiune profesională, menită să apere interesele industriei de ghețe.

În urma tratativelor inițiate, a avut loc o adunare la Cluj,

în care s'au desbătut condițiunile. În urma desbaterilor realizarea organizației a ajuns în stadiu decisiv, încât se speră, că noua organizație va lua ființă în scurt timp.

A bécsi Rotschild-csoport szorgalmazza a Magyar Általános Hitelbank fuzióját a Leszámitoló Bankkal

Az a hír, hogy a Magyar Általános Hitelbank fejlődésének új nagyszabású fejezetéhez érkezett, amikor fuzionálni fog a Leszámitoló és Jelzálogbankkal, bankkörökben élénk kommentálásra adott alkalmat. Az utóbbi évek alatt több fuzióshírt kolportáltak a Hitelbankkal kapcsolatban, így arról is szó volt, hogy a Hitel a Commerzzel (Pesti Magyar Kereskedelmi Bank) fog fuziót végrehajtani.

A Magyar Általános Hitelbankot évtizedeken át a magyar állam bankárjának tekintették. Vezetői — köztük báró Kornfeld Zsigmond — mindenkor a magyar közgazdasági élet kitünőségeiből kerültek ki. Az intézet érdekszférájába vonta a legnagyobb magyar iparvállalatokat. Hozzá tartozik a Ganz-Danubius, a Ganz és Társa Villamossági és ezeken kívül még hetven gyár és ipari vállalat, ugyszólván Magyarország egész ipari élete,

Nagy feltűnést keltett néhány hónappal ezelőtt, hogy Rotschild Alajos báró hosszabb ideig tartózkodott a magyar fővárosban. Jövetelének igazi célját akkor nem tudták kifizetni a lapok. Emlegették, hogy a Hitelbank igazgatói székének válsága hozta Budapestre, de bizonyosat nem tudott senki. Az események láncolata azt sejtette, hogy

már akkor felmerült a Hitelbanknak egy másik pénzüintézettel való egyesítésének gondolata.

A tervet csak sejtette a berlini D. bankok és a bécsi Creditnek és Bodennek fuziója.

A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank egyike a budapesti nagybankoknak. A Leszámitoló Bank élén báró Madarassy-Beck Marcell, aki apjának báró Madarassy-Beck Miksának örökébe ül. A bank ügyvezető igazgatója Bun József. Van egy leányintézete, a Magyar Forgalmi Bank.

Fiókjai és affiliált intézetei, szép számmal vannak Erdélyben és a Bánáiban is.

A két hatalmas pénzüintézet egyesítésének híre nagy érdeklődést keltett főleg a részvényesek körében, mert a fuzió feltételeitől függ természetesen a részvények árfolyamának további alakulása.

A Hitelbank és Leszámitoló Bank köréből ujabban nem szivárgott ki semmi hír. A fuziót azonban bizonyosnak tartják. Bankkörökben régóta tudott dolog, hogy Rothschild bárónak egyik legbizalmasabb embere Budapestben Madarassy-Beck Marcell báró. Mikor Rothschild legutóbb Budapestben járt, több ízben folytatott tárgyalásokat Madarassy-Beck Marcellel, amely körülményt akkor oly módon magyarázták, hogy megakarná őt nyerni a Hitelbank vezérigazgatói állására.

Uj fatermelő részvénytársaság.

Valea Someșului Soc. An. Ind. și Com. cégének bejegyzését kérte a kolozsvári törvényszéken. Az új részvénytársaság igazgatósági tagjai: dr. Cornel Bianu, dr. Zeno Bianu, dr. P. Rachițanu. A felügyelőbizottság tagjai: dr. Vasile Hossu, dr. Ioan Rachițanu, dr. Aurel Leontineanu. A céget egy igazgatósági tag és mint ügyvezető igazgató Robert Ervin jegyzik. Az alapítóke 1000 darab 1000 lejes részvény, összesen egymillió lej. A cég átvette a Storninta, Româneasca S. A. műfaüzletét, valamint a dr. Bianu & Co. összes folyamatban levő faüzleteit. A vállalat Radna-Vecse mellett egy 30.000 köbméteres fenyőerdőt vásárolt, melynek fele részét már ki is termelte.

Mustárák Erdélyben

Az erdélyi mustárák vidékenként és minőség szerint változóak. Az Érmelléken 13—15, az Aranyosmentén 14—16—18, Erdély-Hegyalján 20—22, Küllömentén 18—20 lej. Gyulafehérváron uradalmi tételnél 20—30 lej között mozognak a mustárák. Helyenként minőség szerint fizetik a mustót és pedig klostenburgi cukorfokonyként egy lejjel.

A belföldi cipőgyárak kartellje rövidesen megalakul

A romániai cipőgyárak között már hosszabb ideje tartanak azok a tárgyalások, amelyek a szakmai vállalatok kartellbe való tömörítését célozzák. A legutóbb Kolozsvárt tartott megbeszélések folyamán a terv igen előrehaladott stádiumba jutott.

A kartell létrejötte esetén az abban résztvevő vállalatok racionizálni fogják az eladási területet és egyben megállapodást létesítenek a termelési költségek redukcioja ügyében is.

Expoziția de fructe și vinuri românești la Varșovia

Pentru dezvoltarea raporturilor economice cu Polonia, „Uniunea Generală de Agricultură” împreună cu „Uniunea Camerilor de Comerț” și sub auspiciile Ministerului de Agricultură și Ministerul de Industrie, a hotărât să organizeze o expoziție de fructe și vinuri românești la Varșovia, pentru 23—30 Noiembrie a. e.

Se vor prezenta la această expoziție vinuri și fructe din întreaga țară, pentru a ne asigura în viitor un deosebit pe piețele poloneze.

Majoritatea acestor produse se vor pune la dispoziția publicului polonez în scopul de a se cunoaște atât calitatea cât și prețul produselor noastre.

Pe tot timpul expoziției, o orchestră românească va delecta publicul în restaurantele mai de seamă ale Varșoviei.

Cu organizarea acestei expoziții a fost însărcinat d. L. Buda, director la „Uniunea Camerilor de Agricultură”, care în urma cercetărilor făcute la Varșovia, a depus concluziuni scrise cari au fost aprobate în întregime de către dl. Ion Mihalache, ministrul Agriculturii.

Date fiind prețurile destul de ridicate ale acestor produse pe piețele poloneze, sunt speranțe că produsele noastre vor fi bine apreciate și într'un viitor apropiat, bine valorificate.

Pregătirea bugetului pe 1930

Data fiind nevoia grăbirei lucrărilor pentru pregătirea bugetului general al Statului pe anul 1930, d. Virgil Madgearu, ministru ad-interim la finanțe, a convocat la Ministerul de Finanțe pe toți secretarii generali de ministere, spre a le da instrucțiile necesare.

După ce a completat instrucțiile trimise în scris, a cerut secretarilor generali să depună toată silința ca în termen de opt zile proiectele de buget ale departamentelor să fie întocmite și prezentate ministerului de finanțe.

În acest scop, s'a hotărât ca până atunci secretarii generali să suspende audiențele pentru public și să-și consacre întregul timp lucrărilor bugetului.

Casa de Păstrare din Vinga oferă creditorilor o cotă de 60%

Tribunalul din Timișoara a declarat în faliment Casa de Păstrare din Vinga, încă în primăvară.

Curatorul masei falimentare d. Dr. Florian Romanov, în urma inventarului făcut, a cerut să se anuleze sentința de faliment, aplicându-se dispozițiile concordatului preventiv, având în vedere, că direcțiunea băncii poate să ofere creditorilor săi o cotă de 60%.

Cererea se va dezbate zilele acestea.

Hatvanszázalékos egyezséget ajánl a Vinga Takarékpénztár

Csőd után — kényszeregyezés

A temesvári törvényszék a Vinga Takarékpénztár ellen még a tavasszal csődött rendelt el. Romanov Flórian dr. esődtömeggondnok beadványt intézett a törvényszékhez, amelyben kérte a csőd

feloldását és a kényszeregyezési eljárás elrendelését, mivel a bank a hitelezők követelésének hatvan százalékát képes megfizetni. A törvényszék a legközelebb tárgyalja a beadványt.

Respingerea concordatului preventiv al Cassei de Păstrare Comunală din Baia-Mare

Concordatul preventiv al Cassei de Păstrare Comunală din Baia-Mare este din nou la ordinea zilei. Consiliul comunal al orașului Baia-Mare a cerut concordat preventiv pentru Cassa de Păstrare Comunală din Baia-Mare. În acest scop, d. dr. Coriolan Bohățel a înaintat o destul de documentată acțiune.

Orașul Baia-Mare a înființat Cassa de Păstrare în 1868 ca o întreprindere comercială. Cassa de Păstrare a prosperat până la începutul războiului. După războiu, moneda s'a devalorizat, iar

mai mulți creditori importanți ai Cassei de Păstrare au dat faliment,

sau au cerut concordat forțat. Rezultatul a fost că Cassa de Păstrare din Baia-Mare a trebuit să înceteze plățile și să lichideze. Procesele cari s'au

intentat orașului, fac situația financiară a comunei dezastruoasă. În consecință, primăria e silită să ceară concordat preventiv,

oferind creditorilor 50 la sută, plătitibil în curs de trei ani.

La cerere a anexat și un tablou al pretențiunilor primăriei. Orașul a intentat 34 procese debitorilor săi. Procesele au un substrat de 300.000 până 4 sute mii lei. Deponenții au o pretențiune de 258 mii lei.

Tribunalul Satu-Mare care a desbătut cererea orașului, a respins petițiunea ca nefondată, pe motiv că orașul e persoană juridică, iar Cassa de Păstrare nu este decât una din întreprinderile sale comerciale.

Orașul Baia-Mare a făcut apel. Apelul se va dezbate la Curtea de Apel din Oradea.

Nagybánya város kényszeregyezési kérését a tulajdonát képező Városi Takarékek ellen — elutasította a bíróság

50. százalékos ajánlott hitelezőinek a város három év alatti fizetésre

A Nagybányai Városi Takarékek ügye, amely annyiszor foglalkoztatta már a közvéleményt, érdekes forduléhoz ért:

Amint ismeretes Nagybánya városa kényszeregyezési eljárást kért a Városi Takarékek ellen, amely saját intézete.

A kérvényben a város előadja, hogy Nagybánya városa még 1868-ban létesítette a bankot, mint a város pénzügyi vállalkozását, saját alapjaiból, hogy a város és vidék lakosságát olcsó kölcsönökkel segítse.

A város pénzügyi intézete igen szépen prosperált egészen a háborút követő pénzkrisisig,

amikor a pénz értéke devalválódott.

Azután a pénzügyi intézetnek több nagy adósa csődbement, vagy kényszeregyezési eljárást kért maga ellen, mint például a Rényi cég, a Jakab Testvérek cég és az általánosságá váló rossz pénzügyi viszonyok oda érlelték a helyzetet, hogy

a Nagybányai Városi Takarékpénztár kénytelen volt fizetéseit beszüntetni és megkezdeni a felszámolást.

A város a bank hitelezőinek ötvenszázalékos egyezséget ajánl három év alatt fizetendőleg. A kérelemhez be van

csatolva egy kimutatás a bank ellen indított pörökről.

Összesen 34 per van folyamatban, amelynek szubsztantuma 300 ezer leitől négy milliárdig terjed. Van közte hárommillió és félmillió pör is.

Ugyancsak csatolva van a betevők kimutatása is. Eszerint

a betevőknek tízmillió 258 ezer lei követelésük van a Nagybányai Városi Takarékkal szemben.

A törvényszék dr. Erdőss-tanácsa a múlt napokban tárgyalta az érdekes kérelmet, amelyet elutasított. Az indoklás szerint nem rendelhető el a kényszeregyezési eljárás a Nagybányai Városi Takarékek ellen, mert a város jogi személy, a bank pedig a városnak egyik vállalata.

Már pedig kényszeregyezési eljárást csak kereskedők és kereskedelmi társaságok kérhetnek, akik a saját nevük alatt hivatalosan foglalkoznak kereskedelmi ügyletek kötésével.

A törvénynek ez a rendelkezése pedig egy várossal, mint jogi személlyel szemben, nem alkalmazható. Nagybánya város a törvényszék határozatát megfellebbezte s így az érdekes ügy a nagyváradi Itélőtábla elé került.

Ujabb félmillió fizetése képtelenség Nagybányán

Ujabb kényszeregyezési kérvény érkezett be a nagyváradi törvényszékhez. Spitzer Mártonné, be nem jegyzett cég fizetése képtelenné lett és kényszeregyezést kért. A rossz gazdasági viszonyokra és a megesappant forgalomra hivatkozik a kérvény, továbbá a kérvényező Spitzer Mártonnének és gyermekeinek hosszú betegeskedésére. A tartozások összege 477.251 lei; ezzel szemben az aktívum 266.000 leire rug. Fedezetlenül marad tehát 211.251 lei.

Az egyezési ajánlat: ötven százalékos kvóta; kamatok nélkül; havi gyenlő részletekben, tizenkét hónap alatt; az első kvóta 1930 jul. 1-én esedékes.

Hétmillió fizetése képtelenség Temesváron

Schul Henrik temesvári textilkereskedő körlevélben értesítette hitelezőit, hogy fizetési kötelezettségeinek nem tud eleget tenni és kényszeregyezési ajánlatot tesz. A cég pontos vagyoni státusának összeállítása jelenleg van folyamatban. Az aktívák összege egyenlőre ismeretlen, a passzívát hétmillió lejre becsülik. A hitelezők körében kellemetlen impressziókat váltott ki Schul Henrik cége fizetése képtelenségének bejelentése, mert a céget általában szolidul vezetettnek ismerték.

„VICTORIA”

PRIMA FABRICĂ ARDELEANĂ DE PASMANTERIE ȘI ȘIRETURI
ELSŐ ERDÉLYI PASZOMÁNY ÉS ZSINORÁRUGYÁR
Târgu-Mureș—Marosvásárhely

Produce:

șireturi pentru ghețe, țese, șireturi de lama go hale, șitașuri și diferite articole de pasmanterie de prima calitate

Gyárt:

mindennemű cipőfűzőt, lámaszegőt, sujtást, tressel borítást és különböző speciális paszományárut elsősorban kivitelben

Terjeszkedni akar az angol automobilipar

Londoni jelentés szerint minthogy az európai kontinens ujabban erős mozgalmat indított az amerikai autógyártás ellen, az angol autógyártás eljöttnek látja az idejét annak, hogy minél erősebben terjeszkedjék az export-piacon. Néhány nappal ezelőtt az angol autógyártás képviselői bizottságot állították össze, amely már javaslatot is tett a kormánynak. A javaslat szerint az autógyártást ki kell terjeszteni és ezzel egy idejűleg emelni kell a produkciót. Az angol autógyártók a kormánytól céljaik elérésére követelik a dominiunokba való kedvezményes vámtételeket, továbbá az automobiladók eltörlését és állami támogatást olcsó hitelek formájában. Beavatottak szerint az angol autógyártás az amerikai konkurenciát nem nagyon fogja akadályozni. Minthogy Ford autógyárakat létesített Angliában, máris egy tekintélyes részét az angol autógyártásnak leköttette a maga számára. Az angol autógyártás az utóbbi években jelentékenyen emelkedett és tavaly 260 ezer kocsit készített az angol gyárakban, 1927-ben 231.920 kocsit került forgalomba, 1926-ban pedig 198.699 darab.

Németország aláírta a gyufakölcsönt

A német kormány aláírta a svéd gyufatröszttel megkötött kölcsönszerződést, amelynek értelmében a Kreuger-csoport 125 millió dollár kölcsönt folyósít Németország részére, amely összeg ellenében a svéd gyufatröszt monopoljogot kap Németországban a gyufa gyártására.

Nemzetközi energiakongresszus

1930. június 16-ától június 25-ig Belinben világkongresszus ülésezik, amelynek célja és feladata az emberiség rendelkezésére álló összes erők felhasználásának megtárgyalása. Az energiakongresszus — a második ezen a téren és különös jelentőséget az ad neki, hogy a világ majdnem valamennyi állama részt vesz, így a többek között az afrikai Nyassaland, déli Rodésia, Új Zéland, az Arany Part és más államok. A kevésbé ismert és egzotikus államok részvétele abból a szempontból fontos, mert ott az energiák értékesítése terén igen fontos tapasztalatokat értek el. A jövő évi kongresszus nagy méreteire enged következtetni az a tény, hogy a németek már most hozzákezdtek a kongresszus rendezői munkálataihoz. A kérdésekhez háromszáz elsőrendű specialista fog hozzájárulni, aki közül egyébként minden egyes a maga szakmájában vágó tanulmányt dolgozott ki.

Industria metalurgică din România pentru obținerea furniturilor publice

De ce comandă întreprinderile noastre mașini din străinătate?

Industria metalurgică, lucrând pentru nevoile particulare, formulează plângeri justificate în legătură cu comenzile pe cari mai cuseamă industriile și instituțiile de stat și comunale din Ardeal, le adresează străinătății pentru obiecte ce se fabrică în țară.

Criza financiară, prelungită de atâția ani, a forțat multe întreprinderi și instituții din Ardeal, cari aveau în trecut străne legături cu

finanța din Viena și Budapesta,

să mențină, ba chiar să întărească aceste relațiuni, de și ar fi voit să se degajeze de anumite obligații față de instituțiile de credit străin.

Din această cauză, mare parte din amintitele întreprinderi, sunt obligate prin relațiile lor cu străinătatea, să contracteze

împrumuturi în bani sau mărfuri din afară,

deși acele mărfuri se fabrică în țară și nu sunt nici mai bune și nici mai eficiente ca ale noastre.

Iată de ce multe din uzinele electrice din Ardeal, diverse instituții de stat comercializa-

te și autorități publice din vechiul regat și din Transilvania,

comandă în străinătate cazane și mașini, din care industria noastră metalurgică și-a făcut o specialitate.

Singura îndreptare a acestei situații nefavorabile pentru activitatea industriei metalurgice indigene ar fi aplicarea în mod strict a dispozițiilor jurnalului consiliului de miniștri No. 55 din 1926, prin care

autoritățile publice sunt obligate să contracteze în țară orice furnituri

necesare statului. Această dispozițiune ar trebui să se extindă și asupra tuturor instituțiilor economice comercializate ale statului.

Că nici industria particulară nu are vre-un interes să comande în străinătate obiectele ce se fabrică azi în țară, după cele mai noi metode, au învedereat-o unele accidente întâmplătoare cu mașini importate, în timp ce aceleași mașini originare din țară, nu sunt nici mai rele, nici mai scumpe decât cele străine și nu dau loc la accidente.

Az európai tőzsdéket csak mérsékelten érintette a newyorki krach

Az árfolyamveszteségek meghaladják a tíz milliárd dollárt a newyorki tőzsdén

A Reuter távirati iroda newyorki jelentése szerint az egyéni veszteségek egyenesen fantasztikusak. Az összes árfolyamveszteségek meghaladták a tíz milliárd dollárt. A telefon- és táviró társaságok négyszázötven millió dollárt veszítettek. A Wall Streeten a tőzsdéi cégek és más nagyvállalatok egész éjjelen át dolgoztak váltott személyzettel. Azt hiszik, hogy a hangulat most már meg fog nyugodni. Szerencsének tartják, hogy több tröszt még mindig tőkeerős s nagy részvénypaketteket is vásárolnak. A Newyork World szerint Morgannál megtartott újabb bankárkonferencia védőszabályokat határozott el. Nem akarnak mesterséges intervenciót, de pániktól meg akarják menteni a piacot.

Az európai tőzsdéket csak mérsékelten érintette a newyorki pánik. Ennek az a magyarázata, hogy a newyorki rész-

vénypiacon nincsenek nagy európai angazsmánok.

Az első meglepetés után a bukaresti tőzsde ma már megnyugodott, az egyes értékpapírok visszanyerték régi árfolyamukat, de a hullámlás utórezgése még mindig észlelhetők.

A legutóbbi tőzsdéi jegyzés alkalmával a Banca Națională értékpapírjaiban áremelkedés volt észlelhető és a részvények a korábbi 7900—7975 lejes árfolyamról 8100 lejre javultak. Érthetetlen módon lemorzsolódtak a Banca Marmoros, Blank & Co. részvényei. Az október 29-i tőzsdénapon a kezdeti 1020 árfolyamról 1010, majd 1000 lejre estek vissza a részvények, amelyeknek árfolyama a zárlatnál már csak 990 lej volt. A Banca Românească részvényeinek árfolyamában jelentéktelen eltolódás volt észlelhető, a részvényeket 780—775 árfolyamon kínálták és vették.

DIANA

sós borszesz, vezérképviselő „GEA“ KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

A Creditul Industrial 5 lejes árfolyamveszteséget szenvedett a nyitási 650 lejes árfolyam, a zárlatnál 645 lejre morzsolódott vissza. A Resica részvényei 555 lejről 560 lejre emelkedtek. Üzletkötés az egyes részvényekben csak kevés történt és inkább a kínálat, mint a kereslet volt élénk.

A nagyszebeni Albina pénzintézet részvényei 1000 lejről 1010 lejre javultak, a Romcomit papírjai 690 lejről 700 lejre. A kisajátítási kötvények árfolyama változatlanul 53—53.25 volt, míg a jassii Creditul Urban zálogleveleit 47.50—47.75 árfolyamon jegyezték.

O insolvență de șase milioane în Timișoara

Magazinul de textile Henrich Schul din Timișoara, și-a anunțat creditorii prin circulare, că nu-și poate îndeplini obligațiunile de plată.

Activele firmei nu s'au evaluat încă, iar pasivele se cifrează la șapte milioane lei.

Insolvența firmei Schul a provocat mare surpriză, deoarece această firmă era considerată ca o întreprindere solidă.

Monetă aur în Cehoslovacia

Consiliul de miniștri a decis introducerea monetei aur în Cehoslovacia. Valoarea coroanei cehoslovace e fixată la 44,58 miligrame aur pur. Hotărârea Consiliului de miniștri va fi supusă aprobării Comitetului permanent al Parlamentului, investit cu putere legislativă, în timpul lipsei Parlamentului. Consiliul de miniștri a decis de asemenea să ceară Comitetului permanent votarea budgetului provizoriu al Statului pe primele două luni ale anului viitor.

Az ókirályságban nagy a tüzfahány

A fővárosban és az ókirályságban a brassói vonal újabb blokádja miatt ismét nagy tüzfahány van. A tüzfahánykereskedő cégek türelmetlenül várják a blokád feloldását, mert ha őszre vállalt szállítási kötelezettségeiknek nem tudnak eleget tenni, a szállítási perek özöne indul meg ellenük. A tüzfahánytermészetesen rohamosan emelkednek a szeptemberi 12.500 lejes bükk és 13.500 lejes cserének 14.500 illetőleg 15.500 lejre emelkedtek. A kerülő uton befutó faszállítmányoknál ismét megszaporodott a mankó, ami átlag 15—20-ra növekedett. Szén van bőven. Sziléziai kocsz 34.000 porosz kocszén 32.000, angol Cadriff 55.000 lej, lupényi, petrozsényi szén 26.000, antracit 22 ezer, porszén 16 ezer lej. A magas szénárakat a nagykereskedelemben a fuvardíjak emelkedésével indokolják.

Elkészült az új vámtörvény javaslat

Decentrálizáció és a visszaélések megakadályozása a főcél — Bukarestben, Kolozsvárt és Galacban lesznek a régióális igazgatóságok

Bár a vámkezelési viszonyok az utóbbi időkben tagadhatatlanul javultak, még mindig akad elég panasz és sérelem ahhoz, hogy az ipar és kereskedelem egy modern ügyvitelt biztosító új vámtörvény életbeléptetését sürgesse. Ez az évek óta várt törvény egyelőre még csak javaslatban van meg, de a pénzügyminiszterium már a legközelebbi parlament elé terjeszti és így megvan a remény, hogy esetleg

már január elsejével életbe is léptetik.

Az új vámtörvényjavaslat fontos újításokat tartalmaz különösen a vámkerületek beosztására és a vámtisztviselők működésére, valamint a csempészség megakadályozására vonatkozólag.

A javaslatból elsősorban a decentralizáció elve domborodik ki, az eddigi központi rendszerrel szemben. A vámhivatalokat fontosságuk szerint

négy osztályba sorozza és tizenkét kerületbe osztja be.

A kerületi vámhivatalok a következő székhellyel fognak működni.

Szatmár, Kolozsvár, Arad, Temesvár, Kraiova, Bukarest, Giurgiu, Konstanca, Galac, Ismail, Jasi és Csernovitz.

A kerületek fölött három régióális vezérigazgató gyakorol elnökséget. Ezeknek a székhelye: **Bukarest, Kolozsvár és Galac.** A vámügyek legmagasabb fóruma természetesen a pénzügyminiszterium.

Az új vámtörvény még fogja engedni, hogy a már meglévő vámhivatalokon kívül, úgynevezett **Vámállomások** létesítsenek a határok különböző pontjain.

A vámhivatalok személyezte áll: első és másodosztályú vámvezérfelügyelők, ezenkívül első, második és harmadosztályú fokozatot kapnak a felügyelők, ellenőrök, takszaktörök és a véglegesített vámtisztviselők. A vámvezérfelügyelők a régiók, a vámfelügyelők a kerületi vámhivatalok ügyeit vezetik.

Azok a vámtisztviselők, bizományosok, szállítók, vagy a kereskedők és vámhivatalok között közvetítő bármilyen személyek, akik bebizonyítottan előmozdítanak csempészséget, a következő büntetésben részesülnek:

1. Ha a tiltott behozatal, vagy kivitel az illető szállítóiróda tudtával történt egy évtől három évig terjedő fogsággal.

2. Ha a rejtett behozatalt, vagy kivittelt rejtett pontokon benyeltették le, a korrekciós büntetés maximumával.

3. Ha a vámhivatalok, vagy szállítási irodák által kedvezményezett csempészséget csoportokba verődött és fegyveres emberek végzik,

korlátolt időre szóló kényszermunkával büntetendő,

amennyiben azonban, hogy ezáltal a büntető-törvénykönyvben e

ténykedés előirt büntetés elcsne.

A vámtörvény javaslatát végül megoldja a régen szorgalmazott és a kereskedelem részére nélkülözhetetlen vámszabadraktárak ügyét is, még pedig oly módon, hogy minden nagyobb, centrális kereskedelmi-jellegű városnak

megadja a jogot a vámszabadraktárak felállítására,

melynek koncesszióját a pénzügyminiszterium adja ki minisztertanácsi határozattal. Különösen fontos az, hogy vámszabadraktárak magántól is létesíthetők, csupán az ellenőrzést ruházzák a kereskedelmi és iparkamarákra.

„Electrobel“ ia în primire conducerea Uzinelor Electrice din Cluj pe la 1 Ianuarie

Oferta societății „Electrobel“ și „Minelor de Cărbun din Ardeal a fost votată cu unele modificări mai mici

Consiliul municipal din Cluj a acceptat oferta societății „Electrobel“ și „Minelor de Cărbun din Ardeal, cu unele modificări, în sensul căora centrala electrică din Șoreani este obligată să furnizeze curent electric pentru Cluj, în prețul, în care s'ar furniza orășul prin uzinele sale. Deci

mai scump nu este permis să se livreze curent electric,

Intreprinderile comercializate sunt obligate să ceară aprobarea consiliului

atât la intensificarea, cât și la reducerea curentului.

Atât „Electrobel“, cât și „Minelor de Cărbun din Ardeal“, au acceptat modificările făcute în interesul populației, pentru care se angajază să lucreze.

Oferta s'a trimis la București spre aprobare și dacă va fi considerată în concordanță cu legea comercializării, se vor începe lucrările, încât prin 1 Ianuarie vor fi luate în primire Uzinele Electrice din Cluj de către noua cointeresată.

Az Electrobel legkésőbb január 1-éig átveszi a Kolozsvári Villamosművek kezelését

Kiseb módosításokkal részleteiben is megszavazta a városi közgyűlés az Electrobel és Erdélyi Szénbánya kommercializálási javaslatát

Kolozsvár város villamosüzemének, illetve villanyvilágításának régóta vajudó kérdése végleges megoldást nyert. A részletes közgyűlési vita során az eredeti javaslaton kisebb jelentőségű módosítások történtek. Az egyik az, hogy az Egeresen kiépítendő nagy villanycentrálé a város részére a villanyáramot nem adhatja drágábban, mint ha a város modern gépek segítségével házi kezelésben állítaná azt elő. Itt tudni kell, hogy a kolozsvári villamosüzem áramszolgáltatása eddig nem volt ele-

gendő, tehát úgy az ipari, valamint a közvilágítási áramszolgáltatást a jövőben tetemesen fel kell emelni. Az így előállítandó áram tehát

nem lehet drágább, mint ahogy a város házi kezelésben elő tudná állítani.

Egy másik, már sokkal jelentősebb módosítás értelmében a kommercializált üzemnek úgy az áramemelésnél, valamint az áramredukciónál minden egyes esetben

a városi közgyűlés jóváhagyását kell megszereznie.

Mindkét módosítás a város érdekeit van hivatva megvédeni a kommercializált üzemmél szemben. Az Elektrobel és az Erdélyi Szénbánya a módosításokat elfogadta, ezzel is tanujelét akarván adni annak, hogy az üzem a városi polgárság érdekei ellen nem akar dolgozni.

A közgyűlés határozatát és az ajánlatot Bukarestbe küldik, ahol a minisztérium és a legfelsőbb energiabizottság fogja azt átvizsgálni. Ha Bukarestben megállapítják, hogy az Elektrobel és Erdélyi Szénbánya ajánlata a kommercializálási törvény intézkedéseinek megfelel, akkor nincs más hátra, csak a szerződés végleges perfektuálása. Mindez egy hónap, legkésőbb hat hét alatt eldől, s ettől az időtől fogva a kommercializált üzem hozzáfog a villamosművek kibővítéséhez.

Ujabb ötmillió lejes fizetésektelenség Nagyvaradon

Szilágyi Ernő nagyváradi női divatkereskedő cég kényszerigezsegi kérést nyújtott be. 1910 óta áll fenn Szilágyi Ernő üzlete és most fizetéseketelen 5.289.820 lei tartozással. Az aktívum ezzel szemben 1 millió 940.000 leit tesz ki.

Az árutartozások összege 2 millió 470.940 lei.

A készpénztartozások összege 2.819.330 lei. Mindezek a készpénztartozások azonban ingatlanra való bekebelezéssel és különböző zsirókkal fedezve vannak.

A fedezetlen hitelezőknek ötven százalékos kvótát ajánl fel Szilágyi Ernő két évi törlesztésre. Az első részlet 1930 június elsején fizeti. A törvényszék a legközelebbi napokban dönt a kérésről.

Sanarea băncii „Mercur“

Banca „Mercur“ după cum am mai anunțat, a ajuns în insolvență și a întâmpinat enorme dificultăți și în privința plății depunerilor.

Deponenții, în urma evenimentelor întâmpinate, au făcut denunțuri. În ultimul timp însă și-au retras denunțurile, reprimindu-și depunerile în urma acțiunii întreprinse pentru sanarea băncii.

Bérmegállom az aradi pékiparban

Az aradi pékmesterek és pékipari munkások között lejárt a kollektív szerződés és az új szerződés megkötése komoly akadályokba ütközik. A pékmesterek ugyanis husz százalékkal le akarják szállítani a munkások fizetését, azzal érvelve, hogy a megélhetés az utolsó szerződés óta lényegesen olcsóbbodott. A munkások nem akarnak belemenni a fizetésredukcióba és így az ügy a munkaügyi felügyelőség elé került, amely megindította az egyezkedő tárgyalást.

**Ne fogadjon el mást
Gladys cipőkrém
a legjobb!**

Az 1928 év tüzstatisztikája

Hivatalosan is elismerik, hogy kevés a tüzbiztosítás Romániában

Intenzívebb propagandára van szükség --- Egymilliárd érték pusztult el az 1928-ban előfordult tüzkároknál

A kereskedelmi és iparügyi minisztérium statisztikai hivatala most adta ki az 1928. évi tüzesetek statisztikáját, amely elsősorban a biztosító társaságok szempontjából bir nagy fontossággal.

A tüzesetek száma az utóbbi években Romániában, különösen a falusi tüzoltófelszerelések hiányossága folytán, jelentősen emelkedett.

Amíg 1927-ben 3680 bejelentett tüzeset fordult elő, addig 1928-ban ez a szám 2939-re növekedett.

Ebből városokra 1928-ban 1060 (26,91%), a falvakra pedig 2879 (73,09%) tüzeset esik.

Ha Románia lakosságát a hivatalos statisztika szerint 17,549,273 lélekben állapítjuk meg, úgy

1927-ben minden tüzesetre 4744 lakos, 1928-ban pedig 4432 lakos esik.

Megyék szerint a legtöbb tüzeset Ilfov megyében fordult elő (267), azután Biharmegyében (232), Arad megyében (192), Temes-Torontálban (176). Az első helyet azért foglalja el Ilfov megye, mivel a legtöbb tüzeset Bukarestben volt (210).

Időszakok szerint a falvakban a legtöbb tüzeset a nyári hónapokban fordult elő.

Emelkedő statisztika

Az utóbbi két évben augusztusban volt a legtöbb tüzeset és pedig 1927-ben 407, 1928-ban pedig 441. A városokban általában a téli és tavaszleleji hónapokra esnek a tüzesetek. Február hónapban 1928-ban 134, áprilisban 113 tüzeset fordult elő.

A tüzesetek számának emelkedésével ellentétben

a tüzkároknál jelentős csökkenés mutatkozik.

Amíg 1927-ben a tüzkár 1,057.239.225 lej volt, ez 1928-ban 936.756.341 lejre csökkent, amelybe egy lakosra 1927-ben 60 lej, 1928-ban pedig 53 lej esik. Tüzkárok szempontjából az első helyet Covurlui megye 131 millióval, a második helyet Băcău megye 120 millióval, a harmadik helyet Ilfov megye 83 millióval, a negyedik helyet Putna megye 75 millió lejjel foglalja el.

Szamos megyében a tüzkár 1928-ban 4,850.260 lej volt. A tüzkár legnagyobb része úgy a falvakban, mint a városokban az épületekre esik.

A tüz által elpusztult épületek értéke 1928-ban 398 millió 783.042 lej volt.

Árban tüz által okozott kár 185 millió lej, gyári berendezésekben 150 millió lej volt. A mezőgazdasági termékekben történt károk 72 millió 211.007 lejt tettek ki 1928-ban.

A tüzesetek oka legtöbb esetben hanyagság. Az 1928. évi 3939 tüz közül 1950 keletkezett hanyagság következtében, ami 49½%-ot jelent.

Gyújtogatás által 634 esetben keletkezett tüz, amelyek közül a szándékos gyújtog

atás 150 esetben nyert bebizonyítást. A villámcsapás által keletkezett tüzesetek száma 139 volt. A hanyagság folytán keletkezett tüzesetek száma, 1927-el szemben közel 10%-os emelkedést mutat. Az ismeretlen okok miatt keletkezett tüzek száma 1927-tel szemben 481-ről 756-ra emelkedett az elmúlt évben. A hanyagság miatt keletkezett tüzek között első helyet foglalja el más hanyagságok mellett a kémények nem tisztítása (391 eset), azután a gyerekek által okozott tüzek (358).

A tüz által sujtott lakosok közül 62,33% volt falusi és 37,67% városi.

Kereskedőket 675 esetben ért tüzkár.

A tüzkárt szenvedett lakosok száma az egész országban 21.093 volt.

Kevés a tüzbiztosítás

A tüz által elpusztult ingatlanok nagyrésze nem volt biztosítva. 5700 tüz által sujtott ingatlan közül 1577 ingatlan volt csak biztosítva. Mint-

hogyan azonban a nagyobb tüzesetek biztosított ingatlanokban fordultak elő, a több, mint 900 millió lej tüzkárból 700 millió lej értékű ingatlan volt biztosítva, míg a biztosítatlan ingatlanok tüzkára 200 millió lejt tesz ki.

A biztosított károk közül 321 millió 343.258 lej részletben és

399,501.305 lej teljesen megtérült biztosítás révén.

A városi biztosított tüzkárok 543 millió 713.892 lejt tettek ki, amelyből 91,76% térült meg biztosítás révén. A falvakban biztosított tüzkár 177,130.671 lej volt, amelyből 51,45 százalék térült meg. Így a falusi ingatlanokban okozott biztosított tüzkárból 91,151.433 lej, a városi ingatlanoknál okozott biztosított tüzkárból pedig 498,911.867 lej, a 720 millió 844.563 lej összegű biztosított tüzkárból tehát 590 millió 063.300 lej, vagyis

közel 82% térült meg.

1929-ben ez az arány az ez évben történt nagyarányú biztosítatlan tüzkárok miatt, különösen a falvakban, sokkal rosszabbnak ígérkezik. Ennek oka különösen az, hogy Csíkszenttamáson, Zetelakon, vagy ujabban Târgovisten történt tüzkárok alig néhány százaléka térül meg biztosítás révén.

Ennek oka abban keresendő, hogy a falvakban, különösen

Erdély keleti részén és az óriási rályságban a biztosítás eszméje nem terjedt el

oly mértékben, amint azt annak gazdasági fontossága megköveteli. Így Erdély keleti részén a falusi községekben levő házak alig 5%-a van biztosítva. Ezzel ellentétben Szatmár, Bihar, Arad és Temes megyék alföldi részein fekvő községekkel, ahol

az épületek 40%-át biztosították,

míg a nyugati államok községeiben és városaiban az összes köz- és magánépületek 75-95%-a van biztosítva. Nálunk eddig az illetékes körök elmulasztották, hogy a laikus falusi gazdaközönséget a biztosítás gazdasági jelentőségéről felvilágosítsák.

Az állam kötelezővé kellene tegye a tisztviselőinek a biztosítás propagandáját, mert ezáltal nemcsak az államháztartás mentesülne a tüz által elpusztított falvak segélyezésére szükséges jelentős kiadásoktól, hanem a szerencsétlenség által sujtott lakosság talpraállítása is sokkal könnyebben történhetne meg és hatalmas gazdasági értékeket lehetne a nemzeti vagyon számára megmenteni.

O mare fuziune bancară în Ungaria

Legăturile cu piața românească a băncilor fuzionate

Cercurile economice dau ca sigură fuziunea Băncii de Credit cu Banca de Scont din Budapesta. Aceste bănci sunt două din cele mai mari instituții financiare din Ungaria și au mai multe întreprinderi și filiale în România.

„Banca de Scont” are o bancă afiliată la Cluj, și Oradea-Mare, iar „Banca de Cre-

dit”, care aparține concernului mondial Rotschild, are filiale la Timișoara, Oradea-Mare și Brașov.

Banca este interesată în fabricile de zahăr din Ardeal și în cele mai mari mine.

Capitalul ambelor bănci reprezintă vre-o două miliarde lei.

A Temesvári Hitelbank kényszeregyezéséhez hozzájárult a törvényszék

A Temesvári Hitelbank ellen több hitelezője csődkérvényt nyújtott be. Válaszképpen a bank igazgatósága — amint azt annak idején megírtuk — a kényszeregyezési eljárás megindítását kérte. A bank kimutatta, hogy három millió lei passzívával szemben az aktívája két millió lejt tesz ki és hitelezőinek tizenöt hóna-

pon belül esedékes kiegyenlítésre ötven százalékot ajánlott fel.

A kényszeregyezési kérelem ügyében döntött a törvényszék és elvben hozzájárult ahhoz. A hitelezők december hetedikén döntöttek, hogy a kényszeregyezését elfogadják e.

Nem sikerültek a nagyváradi szállítók koncentrációja

A vámelőlegek a gyakori kényszeregyezések miatt csőd elé vitték a szakmát

Több kisebb szállítási vállalaton kívül hat nagy szepitőr foglalkozik Nagyváradon szállítással és tart fent vámirodát. — Közel száz embert foglalkoztatnak a szepitőrök és 5 millió lei rezsivel dolgoznak, ami a mai dekonjunkturában

illuzóriussá teszi a vállalkozók üzleti eredményeit.

Amerikai mintára tehát úgynevezett „bult” akartak megszervezni a szállító vállalatok, amely több mint a kartell és a legszorosabb érdekszövetséget jelenti. Elbocsátották volna összes alkalmazottaikat és csak a hat nagy cég 2-2 vezetője maradt volna aktív tényező az új egyesülésben. Ezt a szándékot különösen aktuálissá tette az a körülmény is, hogy

a kényszeregyezések révén igen jelentékeny veszteségek érik a szállítókat,

akik a konkurencia miatt legtöbbször maguk előlegezik hónapokkal előre a vámköltségeket is. A kereskedők ugyanis legszívesebben annál a cégnél vámoltnak, amely előlegez. Ilyképp milliók vesztek már oda s a megalakítandó bult révén vélték elkerülni ezt a háborúelőtti ismeretlen kihitelezést.

A szövetkezés két nagy külföldi szállítási vállalat miatt bukott meg, amelyeket

központjuk letiltott a megalakulásban való részvételről.

A helyzetre mindenesetre élénk fényt vet a szepitőrök akciója.

Pyram-Pasta tubusban fényesíti és festi a legkényesebb cipőket „LEDA” Timișoara. Autókat, bőröket, tömegárut legjobban a „LEDA” vegyészeti gyár által készített „CELLOLEDIN” Spritzlakkal festhet. **Kérjen ajánlatot.**

„LEDA”
fabrica de prod. chimice s. a.
TIMIȘOARA

Cauza amănării plăților pentru materialele predate CFR. în 1929.

Lipsa de lucru și comenzile în străinătate — Concediile de odihnă ale lucrătorilor industriali.

În ultimele zile unele manifestări ale industriștilor, învederează că nu se acordă încă problemei industriale atențiunea pe care o merită această importantă ramură de activitate națională.

Dacă se recunoaște cu regret, că sarcinile fiscale nu pot fi modificate și degrevate dela o zi la alta, este însă numai o chestiune de bună voință din partea celor în drept, ca cel puțin revendicările industriei, cari ies din cadrul nevoilor strict financiare ale Statului, să se bucure de mai multă atențiune, căpătând o mai grabnică deslegare.

Din această categorie, fac parte o serie de doleanțe formulate de îndelungată vreme, atât de

industria metalurgică, care lucrează pentru nevoile statului și ale C. F. R.

cât și de aceia care și-a închinat activitatea pentru nevoile comerțului și ale industriei particulare.

Astfel, se cunosc greutățile prin care trece industria metalurgică, din cauza nenumăratelor

impozite și taxe fiscale ce apasă asupra ei.

Dacă însă peste aceste sarcini se suprapun o serie de neajunsuri, provenite din faptul că Statul, sau instituțiile sale, nu-și respectă angajamentele și clauzele înscrise în contractele cu furnizorii, situația industriei devine tot mai grea.

Industriașii, înțelegători ai nevoilor și ai crizei financiare prin care trece statul și căile ferate române,

au primit în ultimul an, să li se modifice contractele vechi,

încheiate cu guvernele precedente. Au convenit și la o reducere de 75 la sută a duratei contractelor.

Au renunțat și la dobânzile ce li se cuveneau pentru plățile întârziate și încă nici astăzi complect lichidate de C. F. R. pe trecut.

Au cerut însă, să li se dea în sfârșit siguranța că obligațiunile luate de C. F. R. prin noile angajamente contractuale, vor fi respectate.

Pare însă că nici acum, tradiția atât de dăunătoare intereselor vitale ale industriei, n'a fost ruptă.

Din nou, pentru furniturile predate în 1929 la C. F. R., — pentru materialul rulant în funcțiune de luni de zile, —

industriașii nu pot obține contravaloarea.

Ba nu pot obține nici măcar un acompt asupra sumelor ce li se cuvin, deși în contracte este stipulat că plata integrală

se va face la predarea furniturilor.

Dacă cel puțin, motivul acestor dificultăți de plată, învocat de C. F. R. ar fi lipsa fondurilor necesare, încă industriașii s'ar resemna, cum s'au mai resemnat și altă dată. Din fericire pentru administrația actuală a C. F. R.

cauza amănării plăților, pentru materiale predate în 1929,

Măsfelmilió darab talpfa szállítására kötött szerződést a CFR a faipari vállalatokkal

A termelők nyomott áron is vállalják a vasut talpfaszükségletének ellátását

A CFR és a romániai talpfatermelő vállalatok között megegyezés jött létre, amelynek értelmében a CFR átvesz a termelőktől 290.000 darab tölgyfalpfát, a következő áron: az I. kategóriájú talpfákat darabonként 197 lejért, a II. kategóriájú talpfákat darabonként 187 lejért, a III. kategóriájú talpfákat pedig darabonként 170 lejért.

Atvesz továbbá a CFR a termelőktől 230.000 darab vicinális talpfát, darabonként 88 lejes árban, 87.000 darab keskeny vágányhoz szükséges talpfát darabonként 38 lejes árban és végül 900.000 darab bükkfalpfát, darabonként 127 lejes árban.

A termelők és az államvasutak között létrejött egyezmény értelmében a tölgytalpfákat a termelők az 1930. évi

nu este lipsa de fonduri. — Incasările merg mai bine, în parte și din cauza exportului de cereale mai intens, iar un fond de 500 milioane lei stă de îndelungată vreme la dispoziția direcțiunii C. F. R., pentru plata datoriilor. Atunci

de ce nu se lichidează la timp facturile industriașilor!

Suntem informați că la mijloc este numai o simplă chestie de formă, care nu poate fi îndeplinită la timp, nu din vina furnizorilor, ci tot a administrației C. F. R.

julius 1-éig, a bükkfalpfákat 1930. évi julius 1-éig kötelesek leszállítani, illetve eddig a terminusig a CFR-nek átvenni.

Az egész lekötött talpfamennyiséget a CFR részére 34 romániai talpfatermelő vállalat szállítja, amely társaságok aláírták a vonatkozó egyezményt.

Ezzel az egyezménnyel egyelőre lezártak tekintendők azok a tárgyalások, amelyek a CFR talpfaszükségletének biztosításával kapcsolatban közel egy éve folytak. A talpfatermelő vállalatok az egyezmény megkötésével kénytelenek voltak az árlejtések alkalmával megjelölt áraikból engedelmeket tenni és elfogadni azokat a szállítási feltételeket, amelyeket a CFR vezérigazgatósága irt elő a részükre.

Csődöt mondott a gyümölcs-export

Ötszáz vagon gyümölcs várja a vevőt Szatmár vidékén — Csak rendelet van, de vagon nincs

A szatmári agrárkamara már hónapokkal ezelőtt nagy propagandát fejtett ki úgy itthon, mint a külföldön, hogy megszervezze a gyümölcsértékesítést és a fogyasztó országok figyelmét ráterelje ismét a romániai gyümölcstermeszre.

Szatmár és vidéke öt-hatszáz vagon gyümölcs kivitelére számított,

ami minimális árak mellett is

mintegy huszonötmillió lejnyi bevételt jelentett volna a termelőknek.

A minisztérium ugyancsak az agrárkamara intervenciójára szigorú rendeletet bocsátott ki az állomásfőnökökhöz, hogy a gyümölcs-eksport rendelkezésére, de ezenfelül arra is utasítást adott a miniszter, hogy a hivatalos órán túl is vámolják el az ekszportra szánt szál-

litmányokat, amelyeket soron kívül kell továbbítani.

Tehát megkezdődött a kivétel, de az első napok után már be is szűnt. Sikerült az agrárkamarának ide csalogatni néhány német cég küldöttjét, akik megnézték és meg is vették az első mennyiségeket azért, hogy még aznap be kell rakni a gyümölcsöt vagonokba és föl kell adni a németországi címre, hogy minél előbb ottlegyen.

Hanem ezt az idetévedt német hiába kérte. Annak dacára, hogy az állomásokon készenlétben kellene lenni a vagonoknak,

napról-napra bolondították, az ekszportort és a külföldi vevőt,

aki sürgetésére azt a választ kapta, hogy ha befut egy-két vagon, a kiürítés után nyomban megkapja és ha nagyon jól ment minden, akkor öt-hat nap, esetleg két hét után fölvette a vasut a szállítmányt.

Ez azonban még nem jelentette azt, hogy már akkor el is ment az áru, mert akkor még hátra volt a vámoltatás, ami a legtöbb helyen a már ismert recipé szerint, rosszindulattal történt. Tudunk esetet, amikor a vám azt követelte, az ekszportortól, hogy a gondosan ládába csomagolt almaszállítmány minden egyes ládáját bontsa fel az ekszportor vagy a külföldi vevő, ami óriási idővesztéssel jár és az áru romlását, törését eredményezi.

Még néhány kísérletet tettek az ekszportorok, de azok munkáját is megakadályozta a hivatalnoki rosszindulat és baksislesés.

A külföldi vásárlók már be is fejezték az egész ekszportkampányt. Stven vagon gyümölcsöt ki lehetett juttatni nagy kinosan, de a többi ötszáz vagon kitevő remek gyümölcstermesz kiszállítására most már teljesen bizonytalaná vált.

Firma Spitzer din Oradea in insolvență

La tribunalul din Oradea s'a înregistrat o nouă cerere de concordat preventiv. Dna Martin Spitzer, ajungând în insolvență, a cerut concordat preventiv, având la pasive 477 mii 251 lei, iar la active 266.000 lei. În consecință necoperiți sunt 211.251 lei.

Proprietara a oferit creditorilor o cotă de 50%, achitabilă în 12 rate, începând dela 1 Iulie 1930.

BEREA „**URSUS**” este excelentă
Az „**URSUS**” sör a legjobb

BŐRPIAC

A gazdasági válság miatt nyomott a bőrpiac

Változatlanul nehéz az inkasszó

Az általános gazdasági válság kihatással van minden egyes szakmára. A belföldi bőrpiac, mely tavaly ment át a nagy krízisen, amikor ugyyszólván minden gyöngye kár elhullott ma már biztos alapokon nyugszik. azonban a pénztelenséget és a gazdasági válság miatt pangást erősen megérzi.

A készbőrpiac

Az őszi szezon abban a mértékben, amint azt remélték, nem vált be. A bőrgyáraknál a forgalom mégis élénk és árukészletek nincsenek. Talpáruban némi hiány is mutatkozik. Megállapítható, hogy csak jó minőségű árut keresnek és a gyöngye márkák rakártölteléknek maradnak. Az inkasszó nem teljesen kielégítő a kereskedők ugyan mindent elkövetnek, hogy kötelességüknek eleget tegyenek. Minthogy a forgalom azonban nem indult meg teljes mértékben, így

képtelen a kiskereskedő kötelességeinek eleget tenni.

A jószándéku adóssal szemben, úgy a gyárak, mint a nagykereskedők, előzékenyek és tekintetbe veszik a viszonyok által előidézett rendkívüli helyzetet.

Felsőbőrökben, box-áruban az olcsóbb minőség iránt nyilvánul meg erős kereslet. Az Ókirályság és Besszarábiában olcsó fekete boxot keresnek és így azok a gyárak, smelyek tekintet nélkül a kvalitásra inkább tömegmennyiségre vannak beállítva, ebben az áruban kielégítő forgalmat érnek el. Ezek a gyárak a nyersbőr minőségi átvételére sem helyeznek súlyt, a fontos az, hogy a nyersanyag olcsó legyen.

Az ókirálysági bőrgyárak a fekete és színes box kvalitásának fokozására tértek át. Egyesek részleges eredményt is tudnak felmutatni.

Fizetési képtelenséget az elmúlt hetekben nem jelentettek.

A vedbőr piaci helyzete

nem mutat semmi említésre méltó változást. Ujára még nem jön a piacra míg a múlt évről visszamaradt készletek egyes kezekben mint spekulációs cikkek maradnak. A lipcei aukciók jelentései szerint az üzlet esendes mederben folyik. A megváltozott időjárás azonban, amely a szücsipar erősebb foglalkoztatását fogja maga után vonni, remélhetőleg a vedbőrpiacra is kihatással lesz.

Az árak kialakulására vonatkozólag: egyes nyulfajtákban mutatkozik kereslet, ennek következtében

az árak szilárdulnak.

Az előbbi hónapokkal szemben magasabb árakat fizettek: gidó, borz és vakondok bőréért.

Róka. A gyöngébb minőségű áru iránt mutatkozott a világpiacra erősebb kereslet, míg a primább minőség el lett anyagolva.

Görény. Itt is az a jelenség mutatkozik, hogy a vevők csak olcsóbb árut keresnek.

Nyest. A régi árak maradtak.

Vidra. Általában mintha ki-kapcsolódott volna az érdeklődés köréből és így az árak is visszafelé tendálnak.

Menyét, mókus bizamm, változatlan.

Hörösg. A jobb minőségek iránt mutatkozott kereslet.

Borz. Ezen bőr ára 10%-al emelkedett.

Vakondok, eladása könnyen történik, az árak emelkedést mutatnak.

Macska, tarka iránt erős kereslet mutatkozik, de a fekete árut is jobban fizetik, mint az előbbi hónapokban.

Báránybőr, ára emelkedik.

Bécsi piac árai: Báránybőr sima fehér 3.10, fekete 3—3.20, tarka erős gyapjus 2.80—3.

Juhbőr gyapjas 6.50—7, nyírott 5.50—6. Nyul téli áru 3.10—3.30, nyári áru 0.80 drb.-ként. Házinyul original 5—5.50 Schilling kg.-ként.

Bárány fekete kikészített I-a 150, II-a nem kikészített 120, III-a 100, gidó heberling párja 300—320, drb.-ja 160 Lei. Többi szőrmeáruban egyelőre nincs kereslet.

A nyersbőr piacon

az irányarak:

Erdély és Bánát: Marhabőr könnyű 34—39, marhabőr nehéz, tarka 36—40, pittling 15—20 kg. 42—46, növendék 14½ kg-ig 44—48, borjubőr per kg. 50—56, borjubőr drb-onként 300—330, bivalybőr 22—25, bivalyborjubőr 34—38 lei.

Bukarest: Marhabőr 40, manzati 40, borjubőr tarka 54—58, borjubőr regáti 46—48, bivalybőr 23 lei.

Bukovina: Marhabőr 36—38, Bucaten (pitt ling és növendék) 42—44, borjubőr 52—56 lei.

Regát: Marhabőr 37—38, manzati 37—38, borjubőr drbja 150—160 lei.

Comerciantul de textile David Rosenberg din Braşov şi-a anunţat insolvenţa cu o pasivă de 20 milioane

Creditorilor li s'a oferit o cotă de 50%. „Magazinul general de Stofe Engleze şi Rata”, proprietatea dlui David Rosenberg, şi-a anunţat insolvenţa, neputându-şi satisface obligaţiunile de plată, scadente pe luna Octombrie.

Reprezentanţii principali creditorilor, între cari ai întreprinderilor „Ageco” „Textilia Aradană” şi „Dorobanţul” din

Ploieşti, au început inventarierea magazinului.

Firma este datoare pentru mărfuri cu 14½ milioane, iar pentru diverse spese cu 5½ milioane lei. In schimb are numeroase pretensiuni în afară. Datoriile întăbulate li-se cifrează la 3.300.000 lei. Creditorilor li-s'a oferit o cotă de 50%.

20 millió lej passzivával fizetési képtelenséget jelentett Rosenberg Dávid brassói textilkereskedő

Hitelezőinek 50 százalékos kvótát ajánlott fel

A brassói Rosenberb Dávid, Magazin General de Stofe Engleze si Rata cég fizetési képtelenséget jelentett. Az októberi medióra esedékes kötelezettségét nagy erőfeszítései ellenére sem tudta teljesíteni és így értesítette hitelezőit, hogy fizetéseit kénytelen beszüntetni.

A három főhitelező Ageco, Aradi Textil és Dorobanţul Ploesti delegáltjaik által megkezdtek a leltározást a sta-

tus megállapítása végett. A Rosenberg cég árutartozásai 14½ milliót, egyéb tartozásai 5½ milliót tesznek ki. Ezzel szemben tekintélyes raktára és nagy künlevőségei vannak. Brassó főterén fekvő házára és neje nevéen szereplő Kórház-u. 24. sz. alatti házára 3,300,000 lej erejéig bekebelezést adott

A cég hitelezőinek 50 százalékos egyezséget ajánlott fel

Egymilliárd értékű katonai lőszer ügye

A hadügyminisztérium nemrégén eljárást indított a Ferro Chimica társaság ellen. Az illető társaság ellen ugyanis az a vád merült fel, hogy a nem használható lövedékek elpusztítása során visszaéléseket követett el.

Hanzu tábornok a vizsgálatot már lefolytatta s annak anyaga hatalmas irattömeget tesz ki. Ezek szerint az a kon-

krét vád merült fel a társaság ellen, hogy az emlékezetes löporraktári robbanás alkalmával a lövedékekből megmaradt rezet és ólmot — amelyek értéke körülbelül egymilliárd lei volt — magánosoknak adta el. Azzal is vádolják a társaságot, hogy olyan lövedékeket, amelyeket a hadsereg még használhatott volna, nem szolgáltatott vissza. Nagyon sok rob-

banó anyagot a Lupény-Urikányi társaság vett meg a Ferro Chemicától.

A fővárosi sajtó szerint a társaság ellen a feljelentést a Fágárasul társaság tette meg, mivel ennek monopóliuma van. Az ügyből valószínűleg szenzációs pör lesz, amelynek fejleményei még beláthatatlanok.

Kedvezőtlen a fűszerpiac helyzete

A fűszer és gyarmatáru piacon a helyzet egyre sulyosabb lesz. A főok, hogy a gazdaközönség a még mindig rossz buzaárak miatt nem tud pénzhez jutni, lemond vásárlási igényeiről, fennálló tartozásait pedig nem képes kiegyenlíteni. Ez az állapot igen lehangoló hatással van, különösképpen erre a piacra. Sajnos, egyelőre még kilátás sincs, hogy ez a szomorú helyzet megváltozzon. Az inkasszóról ilyen körülmények között szó sem lehet. A kristálycukor ára a nagykereskedőnél 34.50 lej. Rizsárak: Splendor 23—24 lej. Teárák: Ceylon 195, Orange Pecco 185 lej. Kávéárak: Rio 92, Victoria 96, Santos 112, Honduras 130, Matagalpa 165, nemes Maragugype 194 lej. Déligyümölcsárak: mogyoró 155—170, Szmirna mazsola 72, California 80, citrom ládája 1200—1300, füge 36—40 lej. Különfélék: édes nemes paprika 242—260, prima lenolaj kence nagykereskedői forgalomban 59—62, kenderolaj kence 48—54, hering 2300—2500 lej.

Jó közepes termés volt Magyarországon

A magyar földművelésügyi minisztérium szombaton közétett legújabb vetésjelentése szerint a száraz időjárás a hátralévő mezőgazdasági munkálatokat igen kevés kivétellel már országsszerte befejezték.

A buzatermés végső eredménye jó közepes volt. Összesen 19.5 millió métermázsza termett a múlt évi 27.5 millió métermázsával szemben. A rozs a múlt évi jó termésnél is nagyobb termést adott, összesen 8.4 millió métermázsza termett a tavalyi 8.3 millióval szemben. Ugy minőségre, mint mennyiségre nézve jó termést adott az árpa. Az összes termés 6.4 az előző évi 6.7 millióval szemben. A zabtermés eredménye szintén kielégíti a várakozást. Az összes zabtermés 3.8 millió métermázsát tesz ki, szemben az előző évi 3.9 millió métermázsával. Bó termést adott a szemes tengeri is, melyből összesen 13.5 millió métermázsza termett az előző évi 12.6 millió métermázsával szemben. Burgonya összesen 23.6 millió métermázsza termett, míg a múlt évi 14.7 millió. A szőlő szüretelése mindenütt folyamatban van, a termés mennyiségileg igen kevés, területenként és fajták szerint nagyon különböző. A must minősége általában kiváló, ára literenként 25—50 fillér között mozog.

Aplicarea noiei legi a contabilității

Ministerul de finanțe a instituit o comisiune prezidată de d. C. N. Teianu, secretar general al aceștui departament și compusă din d. I. Angelescu, președintele Curții de Conturi; Banciu din partea ministerului de instrucție; prof. C. Alesseanu; ing. Cezar Popescu, directorul general al industriei; N. Ioanovici, directorul general al contabilității Statului; dr. Lazăr Ilescu, directorul Oficiului de studii din ministerul de finanțe și ing. G. Capșa.

Această comisiune va studia și întocmi un regulament de aplicare a noiei legi a contabilității publice a controlului cheltuelilor și a organizării a oficiului central al licitațiilor.

Uj szeszgyártási concesszió

A gróf Mikes-család tulajdonát képező kolozsvári ugynevezett „Zöld-sapka“ mezőgazdasági szeszgyár közelebről megkezdí termelését. A szeszgyár most kapta meg a pénzügyminiszteriumtól a működési engedélyt. A szeszgyár bérlői eddig Farkas Lajos, Salamon Mór és Gáspár István voltak. Információink szerint a bérlők közül Gáspár István kiválík és érdekelttségét a másik két bérlő veszi át.

Szabaddá teszik a nyersezt és vashordók kivitelét

A kormány gazdasági bizottsága ülést tartott, amelyen Madgearu elnöklete alatt Mihalache és Pan-Halipa ministerek, valamint Nicolau és Ene államtitkárok vettek részt. A bizottság elhatározta, hogy a felgyülemlett gazdasági ügyek re való tekintettel a bizottság ezenul minden szerdán délután hat órákor ülést tart.

A gazdasági bizottság elhatározta, hogy több eddig tiltott cikk kivitelét szabaddá teszi, így például a nyers ezüst és a vashordó kivitelét. Az előbbinél az érték öt százaléka lesz a kiviteli illeték, az utóbbinál pedig 100 kilogrammonként öt lej.

A gazdasági bizottság foglalkozott a mezőgazdasági hitelintézet felállításának kérdésével is. Megvitatták Regarde-nak, a francia mezőgazdasági hitelintézet delegátusának a je-lentését, amelyben romániai tapasztalatairól számol be és miután ez a jelentés kedvező, azért bizottságot küldtek ki a jelentés tanulmányozására és a részletek megbeszélésére.

A fémáru piacon tart az áresés

A fémáru-piacon az áresés egyre tart. Angliában a cink ára tonnánként 22 és egynolcad fontsterlinggel esett. Ezzel a cink olyan árfolyamra esett, amilyen 1923. év óta nem fordult elő. A réz ára szintén süllyedt. Olomban a helyzet elég stabil.

Banca Angliei a redus taxa scontului

Banca Angliei a redus taxa scontului la 6 la sută.

Ultima urcare a scontului, cu un punct, fusese decisă la 26 Septembrie, când retragerea unor mari cantități de aur amenințau rezervele băncii. Reducerea taxei de scont, cerută insistent de nevoie vieții economice britanice s'a făcut sub influența evenimentelor recente de pe piața internațională a capitalurilor.

Reducerea scontului Băncii Naționale, a fost primită ca o surpriză agreabilă de cercurile financiare, care o consideră ca un semn al unor timpuri mai bune ce se pregătesc. Scăderea este eonsiderată ca rezultatul probabil al cooperației cu New-Yorkul, destinată fiind a ușura situația de acolo. Abundența de aur se întoarce acum în favoarea Angliei, intrucât mari cantități de aur sosesc la Londra.

Gazdasági konferenciát tartanak az erdélyi városok

Az új közigazgatási törvény rendelkezései miatt agyonsújtott városi gazdálkodás a legkritikusabb jövő elé tekint. Felmerült tehát az az ötlet, hogy Erdély városainak demonstratív módon kell fellépniük hogy ezeket a súlyos terheket, amelyeket az állam viselt eddig, valahogyan elhárítsák maguktól. Természetesen a közigazgatási törvény ilyesirányu rendelkezéseinek pénzügyi problémái minden város számára azonosak. Nagyváradi ideiglenes tanácsának ülésén kimondták hogy a tervezet városközi értekezletet Nagyváradra hívják össze és pedig novem-

ber hó 15-ére. Meghívják erre az értekezletre Kolozsvár, Arad, Brassó, Temesvár és Nagyszeben városok tanácsainak kiküldötteit, hogy megtárgyalhassák az ismert kérdésekben egyöntetű fellépésüket. A városközi értekezlet előkészítésével, a meghívók kibocsátásával, valamint az értekezleten való előterjesztéssel és a megfelelő memorandum tervezet elkészítésével dr. Fried János nagyváradi pénzügyi tanácsost bizta meg a tanács, aki az alapos áttekintést, hozzáértést igénylő munkához már is hozzáfogott.

Concordatul preventiv cerut de Banca de Credit din Timișoara s'a aprobat

Tribunalul din Timișoara a înregistrat mai multe petiții, în cari s'a cerut să se declare în stare de faliment Banca de Credit din Timișoara. Drept răspuns, după cum am mai anunțat, Banca de Credit a cerut să i-se aplice dispozițiile concordatului preventiv, arătând, că față de pasivele, cari se cifrează la trei milioane,

are la active două milioane și astfel oferă creditorilor o cotă de 50%, achitabilă în decurs de 15 luni.

Tribunalul a aprobat cererea de concordat preventiv.

Creditorii s'iau convocat a-dunarea pe ziua de 7 Decembrie a. c. pentruca să hotărăscă, dacă pot să accepteze concordatul preventiv.

Szanálták a temesvári Mercur bankot

Ismeretes, hogy a Mercur-Bank válságba jutott és a betétek kifizetése körül bonyodalmak keletkeztek. A bank nem tudta minden betétesét kielégíteni és ezért feljelentések érkeztek a bank ellen az ügyészségre. A Merkur Bankot nemrégiben szanálták és

a betétesek megkapták járulékokat, aminek következtében valamennyien visszavonták feljelentésüket. A Mercur Bank aktáit a vizsgálóbírótól visszatették az ügyészségre s így az eljárás ebben az ügyben megszűnt.

Személyi ellentétek válságot robbantottak ki a nagyváradi Kereskedelmi Csarnoknál

Lemondott a Csarnok egész vezetősége

A nagyváradi Kereskedelmi Csarnok választmánya kedden este ülést tartott, amelyen a Csarnok életére mély kihatással bíró esemény történt. Farkas István elnök az ülés megnyitása után bejelentette, hogy

mivel az utóbbi időben hibáján kívül olyan atmoszféra keletkezett a Csarnok életében, hogy a testületi ügyek vezetésében az elnökség akadályozva érzi magát és a belső béke és a csarnok tekintélye érdekében az egyedüli kivezető utnak a lemondást tartja.

az elnök és vele együtt az egész elnökség tisztségéről lemond.

Az elnökség összes jelenvolt

tagjai, tizenheten, azonosították magukat az elnök álláspontjával és szolidárisnak jelentve ki magukat, bejelentették lemondásukat. Az elnökség elhatározta, hogy átmenetileg az ügyeket az ujtisztikar megalkulásáig tovább vezeti

A hét végén újabb ülést tartott a Csarnok, amelyen

a választmány azonosította magát az elnökséggel és szintén lemondottak.

A nagyváradi Csarnok válsága most, amikor a váradi piac gazdasági helyzete egyenesen kétségbejítő nagy vizs-zatetszést szült, mert elvárható lett volna, hogy a személyi torzszalkodásokat egy nyugalmasabb atmoszféra idejére hagyják. Az új vezetőségi választásokat egy a közel jövőben összehívandó rendkívüli közgyűlésen fogják megejteni.

Kereskedő önszegélyző bank Aradon

A kereskedelmi kamara elnöksége azzal a tervvel foglalkozik, hogy az aradi iparosok és kereskedők részére pénztézetet alakít, mely betegség esetén segélyezné őket. A kamara bizottságot küldött ki pontos tervet kidolgozására.

Külföldi postakölesön — felszerelésekben

Andronescu postaügyi veigazgató megbizást kapott a kormánytól arra, hogy a posta átszervezésének érdekében külföldre utazzék és ha szükség mutatkozik, szakértőket hozzon az átszervezés munkájának megejtésére. Andronescu direktor elutazása előtt a posta reorganizálásának kérdéséről az alábbi nyilatkozatot tette:

— Részben kölcsönök, rész-ján igyekszünk megszerezni azokat a technikai és pénzügyi eszközöket, amelyek feltétlenül szükségesek a posta teljes reorganizációjához. A jelenlegi bevételek alig elegendők arra, hogy a postát jelenlegi állapotába fentartsuk. Feltétlenül szükséges tehát egy postakölesön megkötése, amely akár anyagban, akár technikai munka formájában jöhet. Ebből a célból utazom néhány nap mulva Bernbe és az előzetes tárgyalások alapján remélem, hogy utazásomnak meg is lesz az eredménye.

o nouă insolvență de cinci milioane în Oradea

Magazinul de mode de dame E. Szilágyi din Oradea-Mare, și-a anunțat insolvența, având la pasive 5.289.820, iar la active 1.940.000 lei.

Pasivele sunt asigurate prin întăbulări și cambii.

Creditorilor neintăbulari li s'a oferit o cotă de 50%, achitabilă în decurs de doi ani, începând dela 1 Iunie 1930.

A lovrini malomkoncernhez tartozó malmok eladásáról tárgyalnak

A Reiter-malomkoncern hitelezői másfél év alatt kapák meg követelésüket

Október 18-án tárgyalta a temesvári törvényszék a Reiter-malomkoncern ügyét. A tárgyalás eredményét azonban csak most hirdették ki a koncernhez tartozó kétféle Ella-malom és a lovrini hengergőzmalom ügyében.

Eszerint a lovrini hengergőzmalom által feltüntetett 27 millió 339.300 lej passzívából igazoltak láttak 26,967.181 lejt míg a kétféle Ella-malomnál feltüntetett 11,685.290 lej passzívából 11,414.126 lejt ismertek el. A törvényszék eme ítéletét a hitelezők többsége elfogadta, amivel egyidejűleg elfogadta a kényszeregyezséget is.

A kényszeregyezségi ajánlat szerint a két malomvállalat hitelezőinek hat egyenlő részletben 50 százalék erejéig fizeti ki a követeléseket. Az első részlet egyébként a kényszeregyezés jogerőre emelkedésétől számított három hónap múlva esedékes, ettől kezdve pedig minden hat hónapban egy-egy részlet. A felajánlott kvótát eszerint 36 hónap alatt fizetik ki. Amennyiben azonban a malmokat értékesítenék, akkor természetesen a tartozások kifizetésére hamarabb kerülne a sor.

Biztos forrásból értesülünk, különben arról, hogy november 2-3-án a koncern képviselőivel egy nagyobb érdekeltség

kezdi meg tárgyalásait a malmok megvételére. Így nincs kizárva, hogy november 4-én az ügylet perfektuálása már nyilvánosságra is kerülhet.

Revizuirea impozitelor directe și pe cifra de afaceri

D. ministru Madgearu a cerut membrilor Oficiului de studii să-i prezinte observațiile lor asupra lacunele ce s'au constatat din aplicare până în prezent a legii impozitelor directe și a impozitului pe lux și cifra de afaceri, pentru a se face modificările necesare ca aceste legi să corespundă cerințelor actuale.

Cărbunii pentru căile ferate

Consiliul de administrație CFR a dispus prelungirea contractelor pentru furnizarea de cărbuni necesari administrației CFR până la 1 Aprilie 1930.

În cursul luni Martie viitor se vor ține noi licitații, cu care ocazie se va face o nouă repartizare a claselor furnizoare, după prețurile și calitatea combustibilului oferit.

Prima Fabrică de Electricitate Română S. A. Első Romániai Elektromosgyár Rt. Cluj-Kolozsvár, III., Strada Călugărițelor No. 1. (Apáca-utca, Erzsébet-fürdő.)

Saját gyártmányu szerelési és magasfeszültségű anyagok. Műszerek: Hartmann & Braun.
Szénkefék: Sächsische Dynamobürstenfabrik. Motorok! Bayerische Motorenwerke

Adr. Telegr.: RELAIS. - Sürgönycim: RELAIS

„CARMEN“ FABRICA DE GHETE SOCIETATE ANONIMĂ ORADEA

Ajánlja női luxus, trotteur és gyermekecipő gyártmányait
Adresa telegrafică „CARMENSHOE“

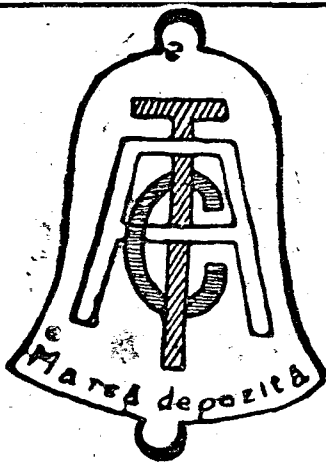
Ardealul Economic Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—
Szöveg között cm²-ként — — Lei 15'—
Többi hirdetési oldalon — — Lei 10'—
Egy garmond sor Lei 80'—

Cititi

„Lemnul“

Cu această marcă este prevăzută fiecare obiect de argint și lux fabricat în fabrică

„TACĂMUL“ din CLUJ.

•••••

Fineță de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile de bijuterii mai bune. Numai pentru revânzătorii „Tacămul“ fabrică de argintării, Cluj, Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82 Adresa telegrafică: „Tacămul“.

Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon. —

Saját tőkéi 85 millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben végez.

Áruraktárai a vasut mellett

Engedélyezett devizahely.

Betéteket elfogad

Arifiait Intézetel:
Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán
Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegye Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Szászkeresztúr, Szászrégenyvidéki Takarékpénztár és Hitelbank Rt. E-helyen Szamosújváron Hitelbank Rt. Szamosújváron

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság“

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat.

— Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja

Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 121. :: Telefon: 4-44.

Director și răspunzător:
Igazgató és felelős szerk.:

TRAIAN CHIRILĂ

Abonamente — Előfizetési árak

In țară, pe un an	Pentru particulari comercianți și industriali	1200 lei
Belföldön egész évre	Pentru bănci, instituțiuni financiare și societăți	2000 lei
	Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak	1200 lei
	Bankoknak, pénzügyintézeteknek és társaságoknak	2000 lei
	Pentru străinătate	1500 lei.
	Külföldre	1500 lei.

Jumătate an	600 lei
	1200 lei
Felebre	600 lei
	1200 lei

Anunțuri — Hirdetések:

Pagina l. a. cm ²	20 lei
Cimlapon l. oldalon cm ² -ként	15 lei
În text	80 lei
Szövegoldalon	
Un sir garmond	
Egy garmond sor	

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA
COMERT ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 73,400.000

Sediul Social: Satu-Mare.

Sucursale:

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAL.

Afiliațiuni:

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Nem trükk! Valóság!

Kedves, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, ízletes házi étkezési árból

10%

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII, Baross-tér 10. szám.

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIGOVITZ ȘI COGNAC

Fabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

MÁRCIUSI

B
A
K

DREHER
HAGGENMACHER
SÖRÖK

D
A
C
I
A

SZENT GYÖRGY

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.
Fiókintézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen
Zălau-Zilah

Saját tőkési 58 millió lei

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.